

Investerings- och driftstöd för bio-CCS

Denna utlysning inbjuder företag som vill bidra till negativa utsläpp genom avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS) att söka statsstöd.

Innehåll

1	Stöd för avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS)	3
2	Stödsystemet i korthet	3
2.1	Vem kan söka?	3
2.2	För vad kan man söka?	4
2.3	Stöd söks genom att delta i en omvänd auktion.....	4
2.4	Stödsystemets omfattning, målmängd och kostnadseffektivitet .	4
2.5	Urval av stödmottagare	4
2.6	Hur fastställs storleken på stödet och stödbeloppet?	5
2.7	När stödet kan börja betalas ut och när det avslutas	5
2.8	Hållbarhetsbesked och blandade utsläpp	6
2.9	Redovisning, rapportering och försäljning av negativa utsläpp..	6
3	När projektet får påbörjas	7
4	Hur man ansöker	7
4.1	Hur ansökningen går till.....	7
4.2	Anvisningar för att söka.....	8
5	Innehållet i ansökan	8
6	När ansökan kommit in	9
7	Om stöd beviljas	9
8	Vid frågor	10

1 Stöd för avskiljning, transport och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS)

Enligt de klimatpolitiska målen ska Sverige ha nettonollutsläpp 2045 och därefter negativa utsläpp av växthusgaser. För att nå negativa utsläpp krävs vid sidan av omfattande utsläppsminskningar även kompletterande åtgärder. Ett sätt är att avskilja koldioxid (CO₂) av biogent ursprung från till exempel olika industriella processer eller förbränningsanläggningar och lagra den permanent i geologiska formationer genom så kallad bio-CCS. För att realisera denna lösning behövs det styrmedel för att utveckla värdekedjan och skapa affärsmodeller för bio-CCS och därmed negativa utsläpp. Stödsystemet för bio-CCS kan bidra till detta.¹

Energimyndigheten har i regeringsbeslut fått i uppdrag att ingå ekonomiska åtaganden för bio-CCS stöd på totalt högst 36 miljarder under åren 2026–2046.² Stöd kommer att beviljas genom omvända auktioner. Myndigheten är auktionsförrättare för stödet. Företag som vill avskilja, transportera och geologiskt lagra koldioxid av biogent ursprung (bio-CCS³) kan delta i den omvända auktionen.

Detta är den första utlysningen inom stödsystemet.

Regler för och information om stödet, dess villkor och hur ansökan går till finns i förordning (2024:626) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (förordningen) och Statens energimyndighets föreskrifter om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (STEMFS 2024:X) (föreskrifterna), detta utlysningssdokument samt i Vägledning gällande investerings- och driftstöd för bio-CCS (vägledningen).

2 Stödsystemet i korthet

2.1 Vem kan söka?

Stöd får beviljas företag för investerings- och driftkostnader för bio-CCS som genererats från verksamheter i Sverige.⁴ Företaget ska ha tillstånd för och

¹ Det finns andra tekniker, som till exempel direktinfångning och lagring av koldioxid från luften (DACCS) eller inlagring i biokol, som kan leda till negativa utsläpp. Dessa tekniker ingår inte i Energimyndighetens uppdrag från regeringen och därmed inte i stödsystemet.

² Regeringen, Regleringsbrev för budgetåret 2023. Anslag 1:20 Driftstöd för bio-CCS (M2022/02369, delvis), [Regleringsbrev 2023 Anslag 1:20 \(esv.se\)](#).

³ I fortsättningen används begreppet bio-CCS för att beteckna hela kedjan från avskiljning och transport till geologisk lagring av koldioxid av biogent ursprung.

⁴ 6 § förordningen (2024:626) om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (förordningen).

påbörjat verksamheten.⁵ Bara behörig företrädare för sökande får lämna in ansökan. Stödmottagare som är i ekonomiska svårigheter kan inte beviljas stöd.⁶

2.2 För vad kan man söka?

Stöd kan sökas för kostnader kopplat till lagring av minst 50 000 ton biogen koldioxid per år i heltalsmultiplar om 10 000 ton per år.⁷

2.3 Stöd söks genom att delta i en omvänd auktion

Företag som vill delta i den omvända auktionen ska lämna ett bud som motsvarar den ersättning företaget begär för att avskilja, transportera och geologiskt lagra en viss mängd koldioxid med biogent ursprung, angivet i kronor per ton (SEK/ton CO₂). Företaget ska även uppge uppgifter om kostnader för avskiljning, transport och lagring som är direkt kopplade till projektet, om annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter som är direkt kopplade till projektet samt om den mängd koldioxid som planeras att lagras.⁸

Det eller de företag vars bud tillsammans med annat offentligt stöd per ton geologiskt lagrad biogen koldioxid (SEK/ton CO₂) är lägst vid rangordningen och i övrigt uppfyller villkoren för stödet tilldelas stöd.⁹

2.4 Stödsystemets omfattning, målmängd och kostnadseffektivitet

Energimyndigheten kommer att kunna ge stöd om högst 36 miljarder kronor under perioden 2026–2046. För hela stödsystemet finns en uppskattning att stöd kommer kunna ges för lagring av omkring två miljoner ton koldioxid per år.

I denna utlysning avser Energimyndigheten att bevilja delar av den totala summan i stödsystemet. För utlysningen finns en fastställd målmängd, som påverkar urvalet av stödmottagare.¹⁰ Utöver målmängden finns det en mekanism för att säkerställa en effektiv användning av budgeten för stödsystemet. Det innebär att det finns en spärr för hur höga bud som kan beviljas stöd. Därmed kan den volym som beviljas stöd bli lägre än målmängden.

2.5 Urval av stödmottagare

Stödmottagare antas utifrån rangordningen av ansökningarna baserat på summan av bud och annat offentligt stöd i kronor per ton geologiskt lagrad biogen koldioxid, fram till dess att urvalet gjort att man kommit så nära den fastställda

⁵ 4 § förordningen.

⁶ 5 § förordningen.

⁷ 4 § Statens energimyndighets föreskrifter om statligt stöd till avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med biogent ursprung (STEMFS 2024:xxx) (föreskrifterna).

⁸ 2 och 16 §§ förordningen och 4 § föreskrifterna.

⁹ 20–21 §§ förordningen.

¹⁰ Målmängden är satt utifrån att ingen enskild aktör, som kan vara aktuell för stöd, ska ha en mängd biogen koldioxid som på egen hand överstiger målmängden.

målmängden som möjligt, och så länge som buden ligger inom ramen för en effektiv användning av budgeten.

2.6 Hur fastställs storleken på stödet och stödbeloppet?

Storleken på stödet och stödbeloppet (belopp i kronor per ton geologiskt lagrad koldioxid med biogent ursprung) fastställs i beslutet om stöd.¹¹ Stödbeloppet motsvarar det bud som aktören har lagt.¹² Storleken på stödet beräknas genom att multiplicera stödbeloppet med mängden geologiskt lagrad koldioxid som stödet omfattar.

Storleken på stödet justeras ner om stödmottagaren under ett kalenderår har lagrat mindre koldioxid än vad som anges i beslutet om stöd så att det motsvarar den faktiska mängden, om stödmottagaren inte året innan har lagrat mer än den fastställda årliga mängden och vill tillgodoräkna sig den.¹³

Stödbeloppet justeras ner efter första lagringen och sedan årligen under projektets löptid om stödmottagaren erhåller annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter för samma projekt, utöver det som angetts i ansökan.¹⁴ Vid de tillfällen justeras stödbeloppet dessutom vid betydande kostnadsminskningar jämfört med kostnaderna som angetts i ansökan om stöd. Stödbeloppet justeras ner om kostnadsbesparingen överstiger 20 procent.¹⁵ Stödbeloppet kan senare justeras upp om kostnaderna ökar, dock högst till det stödbelopp som erhöles vid beslut om stöd.¹⁶

2.7 När stödet kan börja betalas ut och när det avslutas

Stödet betalas ut när stödmottagaren kan uppvisa dokumentation för mängden geologiskt lagrad koldioxid.¹⁷ Det innebär att inget stöd betalas ut under tiden som anläggningen byggs. Projekten som ges stöd ska kunna leverera geologiskt lagrad biogen koldioxid senast tre år från och med beslut om stöd.¹⁸ Stödet betalas ut tidigast från år 2026¹⁹ och kan betalas ut under maximalt 15 år dock längst till och med 2046.²⁰

¹¹ 22 § förordningen.

¹² 20 § förordningen.

¹³ 33 § förordningen.

¹⁴ 34 § förordningen.

¹⁵ Idem.

¹⁶ 35 § förordningen.

¹⁷ 30 § förordningen.

¹⁸ 23 § förordningen.

¹⁹ Regeringen, Regleringsbrev för budgetåret 2023. Anslag 1:20 Driftstöd för bio-CCS (M2022/02369, delvis), [Regleringsbrev 2023 Anslag 1:20 \(esv.se\)](#).

²⁰ 8 § förordningen.

2.8 Hållbarhetsbesked och blandade utsläpp

Stödsystemet avser geologiskt lagrad biogen koldioxid med hållbart ursprung. Det innebär att krav ställs på att företag som är rapporteringsskyldiga enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen innehar hållbarhetsbesked för användningen av biobränslen som ger upphov till de biogena koldioxidutsläpp som avskiljs, transporteras och lagras.²¹

Företag vars användning av biobränslen inte omfattas av lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen men som ger upphov till biogena koldioxidutsläpp behöver inte ha ett hållbarhetsbesked för att få stöd. Dessa företag rekommenderas att frivilligt ansöka om ett hållbarhetsbesked, som styrker att bränslet är av hållbart ursprung.²²

Verksamheter som under stödperioden har blandade utsläpp av biogen och fossil koldioxid måste lämna dokumentation som skiljer på biogena respektive fossila utsläppsmängder.²³

2.9 Redovisning, rapportering och försäljning av negativa utsläpp

Negativa utsläpp som åstadkoms med bio-CCS i Sverige ska redovisas i Sveriges nationella växthusgasinventering som rapporteras till EU och UNFCCC.²⁴ Regeringen har i sin klimathandlingsplan slagit fast att företag som får statsstöd för bio-CCS bör få sälja negativa utsläpp på en frivillig marknad.²⁵ Företag som får stöd i denna utlysning får därav sälja negativa utsläpp som genereras med bio-CCS stöd på en frivillig marknad. Det förutsätter dock att de avtalar med köparen att de i sin klimatredovisning redogör för att dessa negativa utsläpp bidrar till Sveriges möjligheter att nå sina klimatmål. De ska även avtala med köparen att de negativa utsläppen inte kan användas för att uppnå ett annat lands klimatmål såvida inte Sverige och landet i fråga avtalat om att överföra dessa negativa utsläpp inom ramen för artikel 6 i Parisavtalet.²⁶

Vinst från försäljning av negativa utsläpp uppfattas som en intäkt som är direkt kopplad till projektet. Om sådana intäkter tillförts stödmottagaren efter beslutet

²¹ 10 § förordningen.

²² Idem.

²³ 7 § föreskrifterna.

²⁴ UNFCCC är en förkortning av *United Nations Framework Convention on Climate Change*, FN:s ramkonvention om klimatförändringar.

²⁵ Regeringen, Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (Skr. 2023/24:59), [Regeringens klimathandlingsplan - hela vägen till nettonoll](#).

²⁶ Enligt klimathandlingsplanen (s. 126) ”bör därför ställas krav på att företag som får stöd avtalar med köpare av negativa utsläpp att de i sin klimatredovisning redogör för att dessa bidrar till Sveriges möjligheter att nå sina klimatmål samt att de negativa utsläppen inte kan användas för att uppnå ett annat lands klimatmål såvida inte Sverige och landet i fråga avtalat om att överföra dessa negativa utsläpp enligt Parisavtalets artikel 6”. Med Parisavtalet menas det internationella fördraget om klimatförändringar, som antogs vid Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringars 21:a partskonferens i Paris den 12 december 2015.

om stöd ska stödbeloppet justeras med ett belopp som motsvarar 90 procent av intäkterna.²⁷

3 När projektet får påbörjas

Energimyndigheten får inte lämna stöd till projekt där arbetet påbörjats innan ansökan lämnats in eftersom stödet då inte anses ha den stimulans effekt som krävs för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden enligt CEEAG.²⁸ Med ”arbetets början” avses

”det första fasta åtagandet (t.ex. att beställa utrustning eller påbörja byggarbetet) som gör en investering oåterkallelig. Markinköp och förberedande arbete såsom erhållande av tillstånd och utförande av genomförbarhetsstudier betraktas inte som arbetets början. Beträffande uppköp innebär arbetets början den tidpunkt då tillgångar med direkt anknytning till det förvärvade företaget förvärvas.”²⁹

Ett stöd kan dock anses ha stimulans effekt även om arbetet med projektet påbörjats innan en ansökan om stöd lämnats in om förutsättningarna i CEEAG punkt 31(b) är uppfyllda. Dessa förutsättningen uppfylls om aktören innan projektet påbörjas underrättar Energimyndigheten om att stödet är en förutsättning för att projektet kan genomföras. Det får därmed inte ha fattats beslut som är oåterkalleliga innan denna avisering inkommit, då projektet i så fall anses vara påbörjat. Aviseringen görs genom att skicka ett epost-meddelande till ccs@energimyndigheten.se.

Energimyndigheten kan komma att begära in eventuella underlag som styrker att arbetet inte har påbörjats innan ansökan lämnats in. Kostnader som upparbetas innan Energimyndigheten fattat beslut om stöd och efter projektstart (för definition av projektstart se vägledningen) ersätts bara om projektet sedan tilldelas stöd. Att inleda arbetet direkt efter inlämnad ansökan är ingen garanti för att projektet kommer att tilldelas stöd.

4 Hur man ansöker

4.1 Hur ansökningsgången går till

Ansökan ska skickas in elektroniskt enligt anvisningar nedan och öppnas av Energimyndigheten efter sista ansökningsdagen.

²⁷ 34 § förordningen.

²⁸ Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 (2022/C 80/01), punkt 19(82).

²⁹ Idem.

Energimyndigheten har valt att använda det webbaserade verktyget Tendsign (ett system för upphandling) för att ta emot ansökningar. Skälet är att uppgifter som sökande lägger in ska vara skyddade för insyn under hela utlysningstiden. Beslut, rapportering och uppföljning kommer att hanteras via Energimyndighetens portal ”Mina sidor” (<https://minasidor.energimyndigheten.se>).

Bara behörig företrädare för sökande får lämna in ansökan.

4.2 Anvisningar för att söka

Sökande ska följa dessa steg:

- 1 Börja med att skapa ett konto hos Tendsign (<https://tendsign.com>). Det är viktigt att den som skapar kontot har rätt att företräda företaget som ska ta emot stödet från Energimyndigheten. Ansök om behörighet till kontot i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörighet.
- 2 När företaget har fått ett konto har det tillgång till ansökningsformuläret.

Information om hur ansökan går till finns i vägledningen.

Ansökan ska lämnas in senast **21 november, 2024, kl. 23:59**.

5 Innehållet i ansökan

Ansökan ska innehålla:³⁰

- uppgifter om sökanden
- uppgifter om verksamheten som genererar biogen koldioxid
- budet angivet i kronor per ton biogen koldioxid
- specifikation av den mängd lagrad biogen koldioxid som ansökan avser (per kalenderår och totalt)
- uppgifter om kostnader för avskiljning, transport och lagring som är direkt kopplade till projektet
- uppgifter om annat offentligt stöd, annan finansiering och intäkter som är direkt kopplade till projektet

De finansiella uppgifterna rapporteras i ett kalkylark, som Energimyndigheten tagit fram.

Ansökan ska även innehålla en genomförandeplan, som visar hur företaget avser att genomföra avskiljning, transport och geologisk lagring av koldioxid med

³⁰ 4 § föreskrifterna.

biogent ursprung på ett sätt som uppfyller de krav som ställs i förordningen och föreskrifterna.³¹

Mer information om vad ansökan ska innehålla finns i föreskrifterna och vägledningen.

6 När ansökan kommit in

Urval av vilken eller vilka sökande som beviljas stöd kommer att ske enligt en given process som består av följande tre steg:

1. Rangordning av de ansökningar som kommit in baserat på summan av bud och offentligt stöd i omvänd storleksordning med lägsta budet först.
2. Urval av stödmottagare
 - a Urvalet börjar med den aktör som ligger högst upp i rangordningen.
 - b Kontroll av att ansökan uppfyller villkoren för stödet.
 - c Beräkning av den potentiella storleken på stödet utifrån den planerade mängden lagrad biogen koldioxid enligt ansökan.
 - d Kontroll av att stödet ligger inom ramarna för en effektiv användning av budgeten.

Urvalet enligt steg 2 a-d upprepas för nästkommande aktör i rangordningen tills Energimyndigheten kommit så nära den fastställda målmängden som möjligt, alternativt att resterande bud ligger utanför ramarna för en effektiv användning av budgeten.

3. Energimyndigheten fattar beslut.

Energimyndigheten kommer att offentliggöra information om vilken eller vilka sökande som tilldelats stöd och storleken på stödet på myndighetens webbplats.

7 Om stöd beviljas

Ytterligare villkor för beviljat stöd, utöver de som följer av förordningen och föreskrifterna, framgår av beslutet om stöd med tillhörande bilaga.

³¹ 17 § förordningen och 4 § föreskrifterna.

Utbetalning av stöd sker efter stödmottagarens begäran om utbetalning,³² vilken bland annat ska innehålla dokumentation om mängden geologiskt lagrad koldioxid av biogent ursprung.³³

Uppföljning av projektet kommer att ske genom obligatoriska lägesrapporter och en slutrapport.³⁴ Ytterligare underlag kan komma att efterfrågas under stödperioden.³⁵

8 Vid frågor

Frågor om utlysningen, även frågor om det webbaserade verktyget Tendsign, kan ställas i Tendsign till och med sjunde november 2024. Energimyndigheten sammanställer frågor och svar. Sammanställningen finns tillgänglig i Tendsign för alla som lämnat in en ansökan där. Frågorna blir anonymiserade.

³² 29 § förordningen.

³³ 30 § förordningen och 6–8 §§ föreskrifterna.

³⁴ 25 § förordningen och 9–13 §§ föreskrifterna.

³⁵ 26 § förordningen.